

Se wótwóriš šyršej zjawnosći

Čłonki Mašice Serbskeje su se zmakali w Serbskem domje

Chóšebuz/Cottbus. Slědny pětč su se zejšli čłonki dolnołužyskeje Mašice Serbskeje na swójej lětnje głownej a wólbnej zgromažninje w Serbskem domje. Pó dnjownem pórěže jo dejala zgromažnina se zachopiš z pšednoskom „Historiske zwiski mjazy indiskeju a europskeju kulturu – nabóžnowědomnostne a linguistiske pširnowanja”. Bóžko jo musał młody referent Till Vogt celo krotkodobnje wótgroniš.

Zaskócył jo Mašicny pšedsedař a wědomnostny sobuželašer Serbskego instituta dr. Pětš Šurman. Chóšebuski historikař jo wobjadnał 100. wrošenicu založenja Domowiny z fokusom na Dolnu Łužycu. Pšibytnym čłonkam a góscam jo dał wótegrono na tši pšašanja: 1. Kótaru rolu su grali Dolnoserby pši založenju Domowiny? 2. Cogodla njejo se mógała Domowina w přédnych lětach pó založenju w Dolnej Łužicy zakokuliš? 3. Cogodla jo se rowno w lěše 1946 ražiło, Domowinu w Dolnej Łužicy založyš?

We swójjch slěženjach jo Šurman starcył na zajmny material ze zawóstajeństwa Bogumiła Šwjele a wažne dokumenty z lěta 1946, kenž chytaju nowe swětło na wuwise Domowiny - na pšikład w lěše 1913. Wukopało jo se, až jo B. Šwjele rozsudnu rolu grał pši koncipěrowanju profila Domowiny a až Górnoserby su se w procesu do založenja Domowiny głownje na Górnju Łužycu koncentrowali. Dr. Pětš Šurman jo dalej powědał wó pódermne procowanja dolnołužyskich Mašicarjow, w lěše 1945 založyš Domowinu. Akle Jurijoju Rjenčoju, pšawiznikoju

z Budyšyna, jo se 1946 ražiło, pla rusojnskeje komandantury dostaš dowólnosć za založenje Domowiny. Wón jo rusojnski wuměł a jo pšišel do Dolnjeje Łužyce w nadawku Domowiny. Pši založenju Domowiny w Wjerbnje (8.9.46) jo nastalo foto, žož jo wón wižes gromaže z kopicu drastwynosarkow, z pšedsedarjom Mětom Lažkim a drugimi. (Foto jo se w multimedialnej prezentaciji pokažalo).

Pó swójjom pšednosku jo podał dr. Pětš Šurman rozpšawu wó Mašicnem žele w Dolnej Łužicy. Stawiznarka dr. Teichmannowa jo lóni pšednosowała w Cowjem a Rudnej wó nējajšnem zgromadnem žywjenu Serbow a Nimcow. Tuchylu pódpera Serbski muzej w Chóšebuzu, pširědowaš stare knihły w dolnoserbskej rěcy wót-powědnej wosaže a je historiski pšawje zarědowaš. Mašicny pšedsedař jo 31.7.2011 lawdaciju žaržał k wótwórjenju wustajeńce „Wendisches Volksfest mit Trachtenschau”. Swěžen běšo se 1930 wótměł pši góžbje 50lětnego wobstaša Mašice Serbskeje. Šurman mimo toho pšednosujo w ramiku projektowego tyženja na DSG a w ramiku wucby tam pšewježo seminary.

Lětos a w aprylu jo se wótměło zarědowanje w Dolnoserbskem gymnaziumje z młodymi dolnoserbskimi talentami, kótarež su se mytowali w literarnem wuběžowanju Załožby za serbski lud a Ludowego nakładnistwa Domowina. Zarědowanje jo pšigótowała zastupna pšedsedarka MS Antje Kellowa a nawjedowała jo jo dr.

Zastupny pšedsedař Domowiny Pětš Petrik gratulěrujo Pětš Šurmanoj, kótaregož su wótnowotki wuzwólili ako pšedsedarja. Foto: A. D.

Christiana Piniekowa, kótaraž zastupujo dolnoserbsku MS w pšedsedarstwje Mašice Serbskeje.

„Smy teke zastupjone w kupce ‘Serbske pomniki’ pši měsće a aktiwne sobu želamy w želowej kupce „Znankstwa serbskeje rěcy, kultury a žywjenskich wašnjow w Dolnej Łužicy”, jo Šurman gronił. K wěsći jo dał, až ma se stajis cesny kamjeń (Pultstein) za fararja Wylema Nowego na Pódpołnocnem kjarchojbe w Chóšebuzu a až dej row fararja Benjamina Bęgarja w Wětošowje dostaš cesny status. Do rezimeja słuša teke internetny bok MS, kótaregož serbskorěcny póżel jo se pówušył.

Na lětnje zgromažninje jo słownikař Manfred Starosta dał krotki dohlěd do želabnosći Dolno-

serbskeje rěčneje komisije w lěše 2011. „Rěčna komisija jo se lóni dwa raza zejšla. Pósejzeni stej se pšiwobrošilej wósebnje ortografiskim problemam, rozmjej integrěrowanjenju cuzych słow a mjenjow. Pši tom jo se zglucyło, někotare systematiske problemy dorozwězaš. Dalšne temy su se w drugem cytanju wobjadnali a mógu se 2012 w tšesem cytanju wótzognowaš.”

W diskusiji jo se mjazy drugim naražiło, fachowe abo ludowědne pšednoski pó želach teke w nimskej rěcy žaržaš. Mašica ma se wótwóriš a swóje pšednosći porucyš šyršej zjawnosći a pytaš dalšnych partnerjow. Dowěru čłonkow pši wuzwólowanju stej zasej dostałej Pětš Šurman ako pšedsedař a Antje Kellowa ako jogo zastupnica. A. D.